

'Profetisch Woord' serie
brochure R

Van Sabbat naar zondag

F. VAN DER VELDEN

Onderwerp eerder verschenen in Kontaktorgaan
'Het Profetisch Woord' september - oktober 1994.
Herziene uitgave 2008

EEN UITGAVE VAN FOUNDATION ALIYAH

Inhoud

	blz.
1 Inleiding	5
2 Constantijn de Grote	6
3 De kerkvaders met betrekking tot de zondagviering	10
4 Reformatie	15
Uitgavenlijst	17

Van Sabbat naar zondag

1. Inleiding

Als Jezus in Mattheüs 24 over de Tempel gezegd heeft dat er niet één steen op de andere gelaten zal worden, dan vertrekt Hij met Zijn discipelen naar de Olijfberg. Vanaf deze berg heb je een prachtig uitzicht over Jeruzalem en de Tempel, wat altijd diepere gevoelens opwekt. Op dat moment vragen de discipelen: “Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en welk zal het teken zijn van Uw toekomst, en van de voleinding der wereld?” Heel opmerkelijk antwoordt Jezus daarop: “Zie toe, dat u niemand verleide!”

Vele jaren later, Stad en Tempel liggen dan al weer verschillende jaren in puin, krijgt de apostel Johannes tijdens zijn verbanning naar het eiland Patmos, zijn visioen over de Toekomst van Jezus Christus. In hoofdstuk 12 ziet hij een beeld van de strijd om Israël; een grote rode draak met zeven hoofden en tien hoorns ligt voortdurend op de loer om Gods beloften voor Israël te verijdelen. In hoofdstuk 13 wordt dit nader uitgewerkt. Hij ziet een beest met zeven hoofden en tien hoorns, opkomend uit de zee, de volkerenzee. De zeven hoofden stellen de zeven wereldmachten voor waarin de draak Israëls toekomst bestrijdt.

Johannes ziet dan dat één van de hoofden een dodelijke wond krijgt; die wond wordt echter weer genezen. In het eerst deel van deze brochure willen we u duidelijk maken wat dit betekent. Verder ziet Johannes nog een tweede beest opkomen; dit heeft twee hoorns net als het Lam, het spreekt echter als de draak! Dit is een beeld van de geestelijke macht; de kerkmacht. En wat lezen we dan in 13:14: “En verleidt degenen, die op de aarde wonen”. Dit beest werkt ook samen met het eerste beest, de politieke macht. Heel duidelijk vinden we dit vervuld in de Rooms Katholieke Kerk, maar zijn onze kerken hiervan vrij?

Deze brochure wil u duidelijk maken hoe de verleiding zijn werk heeft gedaan met betrekking tot de verplaatsing van de rustdag van de Sabbat naar de zondag, waardoor de Kerk niet in staat is haar Heere te ontmoeten. Een totale vernieuwing en bekering is nodig; “en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid”, Openbaring 19:7.

2. Constantijn de Grote

Keizer Constantijn de Grote wordt algemeen gezien als iemand die uit genegenheid tot het Christelijk geloof de viering van de zondag als wekelijkse rustdag voorschreef in het Romeinse Rijk. Zijn regering werd vroeger door veel theologen ook gezien als het begin van het Godsrijk op aarde.

Constantijns ‘bekering’

Wat zegt de Schrift over de bekering? “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden”, 2 Korinthe 5:17. Het verhaal van Constantijns bekering volgens kerkvader Eusebius (Constantijn heeft dit aan het eind van zijn leven hem verteld) is, dat toen hij aan het hoofd van zijn leger uit Frankrijk, toen Gallië geheten, naar Rome trok en hij zich klaar moest maken voor de strijd met zijn rivaal Mascentius bij Milviusbrug, hij erg tegen de strijd opzag. Mascentius had namelijk nog geen slag verloren. Bovendien, en dat was in de ogen van Constantijn zeker zo gevaarlijk, was hij ook meester in de magie. Daarom beriep Constantijn zich op de hoogste God, waarna hij een schitterend teken in de lucht zag met de woorden: “In hoc signo vinces” (in dit teken zult gij overwinnen). Toen hij ’s nachts hierover nadacht, verscheen Christus aan hem in een droom, wat voor keizer Constantijn een reden was om het kruisteken in zijn banier op te nemen. Aldus Eusebius, de enige bron voor dit verhaal.

Degenen die Mithras vereerden onder de soldaten van Constantijn, hebben zich aan dit kruisteken zeker niet gestoten, want zij dienden altijd al onder het Mithreense lichtkruis. Het kruis werd reeds in de verre oudheid door de heidense volken gebruikt als godsdienstig symbool. Daarom is de redenering dat we het kruis als een Christelijk symbool hebben, omdat onze Heere Jezus hieraan stierf, op zich al bedrog. Denkt u eens in: we gaan toch ook niet, omdat een soldaat Hem met een speer in de zijde stak, met een speertje om onze nek lopen of die op de daken van onze kerkgebouwen plaatsen? Voelt u het bedrog?

Maar nu terug naar Constantijn. Toen hij de volgende dag slag leverde en de overwinning behaalde, besloot hij om het Christelijk geloof aan te nemen. Voor het Christendom betekende dit een complete verandering van de situatie, omdat het van vervolgde minderheid in de ‘bevoorrechte’ positie kwam van Staatsgodsdienst.

Gevolgen voor de Kerk

In het jaar 313 AD vaardigde Constantijn te Milaan een edict uit, waarin de Christenen vrijheid van godsdienst ontvingen. En dit bleek een keerpunt in de geschiedenis van de Kerk te zijn, daar zij nu zelf een machtig lichaam werd. De geestelijken werden nu door de Staat betaald en in 321 stond Constantijn de geestelijkheid wettelijk toe om goederen te bezitten en erfenissen te aanvaarden, zodat zij een halve eeuw later al een tiende van alle eigendommen beheerde. Nu het Christendom Staatsgodsdienst was geworden, gingen velen tot het Christelijk geloof over om ook in de voorrechten te delen die keizer Constantijn het gaf. Daardoor werd de Romeinse wereld ‘Christelijk’, maar de Kerk ‘werelds’.

Veel dwalingen waren al de kerk binnengekomen als gevolg van het vermengen van de Bijbelse leer met de gedachten van heidense filosofen. Maar nu onder Constantijn veranderde de positie van de Gemeente als getuige van het (komende) Koninkrijk van God, naar die van bezitster van wereldse macht, met een zucht naar eer, macht en rijkdom, zoals de heidense priesterklasse eertijds. Dit was geheel in tegenspraak met de Heilige Schrift waar we in 1 Petrus 4:13 kunnen lezen: *“Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, [alzo] verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.”* Nu was aan het Christelijk geloof geen lijden meer verbonden. Na negen maal vervolgd te zijn onder de vroegere keizers was de bekering van Constantijn voor de Gemeente van Jezus Christus een valstrik geworden. Dan moet echter deze bekering zelf ook schijn geweest zijn, want een waarachtige bekering loopt altijd uit op de eer van God en is tot zegen voor Zijn volk.

Constantijn na zijn bekering

“Want uit de vrucht wordt de boom gekend”, Matthéüs 12:33. Volgens de meeste geschiedschrijvers is de bekering van Constantijn slechts uiterlijke schijn geweest. Als belangrijkste bewijs voeren ze de moorden aan die hij pleegde, allereerst op zijn oudste zoon in 326 na zijn voorzitterschap van het Concilie van Nicéa, en vervolgens op zijn tweede vrouw Fausta. Volgens de Heilige Schrift heeft *“geen doodslager het eeuwige leven in zich blijvende”*, 1 Johannes 3:15. Zijn schijnbekering wordt ook bevestigd door het op geregelde tijden bijeenroepen van waarzeggers bij grote rampen. Tevens is bekend dat Constantijn bij de ingebruikname van Constantinopel als residentie, deze stad niet alleen onder de bescherming van de God der martelaren, maar ook onder die van de godin Fortuna stelde.

Als we dan nog in aanmerking nemen:

- dat hij de heidense titel Pontifex Maximus (opperpriester) bleef voeren;
- dat zijn munten aan de ene zijde de naam ‘Christus’ droegen en aan de andere zijde het beeld van de ‘Zonnegod’;
- dat hij in Constantinopel zichzelf goddelijke eer liet bewijzen;
- dat een onderdaan slechts op zijn knieën tot de keizer mocht naderen, dat het een grote genade was als die onderdaan de voeten van de keizer mocht kussen;
- dat hij eigenhandig een uitvoerig programma schreef van de ceremoniën die men tegenover hem in acht moest nemen, die hij ook kerkelijk liet wijden;
- dat hij zich pas op zijn sterfbed liet dopen en dus in feite zijn leven lang heiden was;

dan is het ten enenmale onmogelijk dat deze man uit liefde voor de God van Israël de Christelijke Godsdienst bevorderde.

Constantijns motief

Het ging Constantijn niet om de dienst aan God, maar veelmeer om de rust in zijn rijk. En dat motief zal hem zeker bewogen hebben om op 7 maart 321 een wettelijk bevel voor de zondagsrust uit te vaardigen, wat als volgt luidde: *“Dat alle rechters en al het volk van de steden, benevens alle kooplieden, rusten op den eerbiedwaardigen dag der Zon; maar dat de plattelandsbewoners vrij zijn en zonder enigen hinder zich wijden aan den arbeid op het veld, daar het menigmaal gebeurt, dat geen andere dag zo geschikt is voor het zaaien van het koren of het planten van de wijnstokken; daarom mag de gunstige tijd niet ongebruikt gelaten worden, opdat de voorzorg des hemels niet verijdeld worde.”* Tot zover zijn bevel, hetgeen wel in lijnrechte tegenspraak is met Exodus 34:21: *“Zes dagen zult gij arbeiden, maar op de zevende dag zult gij rusten; in de ploegtijd en in de oogst zult gij rusten.”*

Dit bevel bevorderde ook weer de vermenging, want nu hadden zowel de Christenen als de vereerders van de afgoden dezelfde dag voor de aanbidding van hun god. Constantijn sprak over die dag dan ook als ‘Dies Solis’ (dag van de zon), zoals hij altijd al genoemd was. Zoals de Baälviering van Israël een vermenging inhield, hetgeen de Heere een gruwel was, Jeremía 7:9-10, 1 Samuël 7:3, Ezechiël 8 en 23, zo is ook deze Nieuwtestamentische Baäldienst een vermenging. Ze wordt hoererij genoemd wordt, omdat de wettige Man de eer niet krijgt. Daarom ook zegt de Heere Jezus in Openbaring 2:22-23: *“Zie ik werp haar te bed...”*. Beter vertaald: ‘op de lijkbaar’. Ze is ten dode opgeschreven.

Is dit geprofeteerd?

Aangezien we geloven dat de grote lijnen van de Kerkgeschiedenis in Gods Woord terug te vinden zijn, zal het ons geloof in het Godsbestuur versterken als we de geschiedenis van Constantijn ook in de Schrift uitgedrukt vinden. Wij geloven dat dit gebeuren te lezen is in Openbaring 13:3: *“En ik zag een van zijn hoofden als tot den dood gewond, en zijn dodelijke wonde werd genezen; en de gehele aarde verwonderde zich achter het beest.”* De zeven koppen van dit beest stellen de zeven wereldmachten voor waarmee de draak geprobeerd heeft Gods volk en daarmee Zijn Verbond te vernietigen. We denken hierbij aan Egypte, Assyrië, Babel, Meden en Perzen, het Griekse Rijk, het Romeinse Rijk en tenslotte het Christen-keizerrijk.

Met de bekering van Constantijn leek het erop dat het Romeinse Rijk niet meer in dienst van de draak stond; dat de macht van de draak in dit Rijk gebroken was en op deze wijze het beeld van Daniël door *“de Steen zonder handen afgehouden”* vermorzeld zou worden, Daniël 2. Deze wond zou echter weer genezen en dat is ook gebeurd. De oude wereldmacht – waarin de draak de Almachtige God en Zijn volk bestreed – bleef bestaan. Ja, wat erger is, nu stond deze macht schijnbaar niet meer tegenover het Christendom, maar werkte ermee samen en vormde zo in dit Christen-keizerrijk het zevende hoofd van het beest. Zie Openbaring 17:10; ten tijde van Johannes moest dit 7^e hoofd nog komen.

De ware gelovigen in Christus echter, die *“het Lam willen volgen waar Het ook heengaat”*, kwamen nu wel in de verdrukking. En deze strijd tegenover de antichristelijke macht in de Kerk was veel moeilijker dan de vervolgingen door de heidense keizers. Juist deze antichristelijke macht maakte van de Gemeente Gods (de twee getuigen!) een dood lichaam, Openbaring 11:7: *“...zal het beest, dat uit den afgrond opkomt, hun krijg aandoen, en het zal hen overwinnen en zal hen doden”*. Zo werd in 364 op het concilie van Laodicéa de Zondagswet van Constantijn kerkelijk bekrachtigd. Ja, over degenen die toch nog aan de Sabbat zouden vasthouden, werd de banvloek uitgesproken. Zo ontwikkelde zich binnen de Gemeente een macht, tegengesteld aan het profetisch getuigenis van de twee getuigen. Hoe meer dwalingen men aanvaardde in de kerk, des te meer week de Geest van de Gemeente; dit zou doorgaan totdat God in de 16e eeuw door Zijn Geest ingreep en een grote Reformatie gaf via Luther en Calvijn.

3. De kerkvaders met betrekking tot de zondagviering

Nu we gezien hebben dat het politieke motieven waren die keizer Constantijn bewogen tot de invoering van één rustdag voor alle onderdanen van zijn rijk, willen we nu de geschiedenis van de rustdag in de vroege Kerk zelf bekijken. Jezus zegt in Lukas 16:17: *“En het is lichter [NBG: gemakkelijker] dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat één tittel der Wet valle”*. Heeft de Kerk wel haar roeping bewaard om getuige te zijn van het Koninkrijk Gods?

Prynne

W. Prynne verdedigde in 1633 de zondagsviering en zei toen: *“Het staat vast dat Christus Zelf en Zijn Apostelen en de eerste Christenen gedurende lange tijd de Sabbat hebben gehouden. De Sabbat op de 7e dag werd zelfs gehouden tot de tijd van het Concilie van Laodicéa in het jaar 364. Op dat Concilie werd voor het eerst de zondagsviering bevolen, en werd over allen die toch nog de Sabbat zouden houden de banvloek uitgesproken.”*

Justinus de Martelaar

Een Christen als Justinus de Martelaar, stelde rond het jaar 150 AD: *“Dat we op de dag, die naar de zon is genoemd, samenkomen, is, omdat God op de eerste dag de duisternis (in licht) veranderde, de wereld geschapen heeft, en dat Jezus Christus onze Zaligmaker, op die dag van de doden is opgestaan. Want op de dag voor de zaterdag stierf Hij aan het kruis, en de dag erna verscheen Hij aan de discipelen.”* Fout. Ten eerste zijn hemel en aarde in 6 dagen geschapen en is de 7^e dag geheiligd. De Heere God Zelf heeft het dus precies andersom ingesteld en de zevende dag bestemd voor de dienst aan Hem. De Sabbat is een onderdeel van de Schepping en bijgevolg blijvend! Ten tweede is Christus op woensdag gekruisigd en drie dagen en drie nachten in het graf gebleven.

Zonnegod

Wordt onze Heiland werkelijk vereerd met het houden van de dag van de zon? De zanaanbidding werd ook al door verschillende volken buiten Israël bedreven, zoals de Egyptenaren, de Phoenicieërs met de zonnegod Baäl, de Ammonieten en de Moabieten. Mozes zegt ten aanzien van de zanaanbidding der omringende volkeren in Deuteronomium 4:19: *“Dat gij ook uw ogen niet opheft naar de hemel, en aanziet de zon, en de maan, en de sterren, des hemels ganse heer; en*

wordt aangedreven, dat gij u voor die buigt en hen dient; dewelke de Heere, Uw God, aan alle volken onder de ganse hemel heeft uitgedeeld.”

Tertullianus

De viering van de zondag had niet de eer van God op het oog, maar de eer van mensen. Dit blijkt ook uit hetgeen Tertullianus, de bisschop van Karthago, hierover zei: *“Die dag was de zonnedag van hun heidense bureu en landgenoten. De liefde tot hun land maakte het voor hen gemakkelijk om de eerste dag tot rustdag te maken. Zo konden ze in vrede met de heidense bureu blijven leven en hen eren in hun dag van de zon. Niemand moest er zich aan storen, want de eerste dag der week werd in ieder geval door de heidenen hoog geëerd. De welwillendheid van de Christenen werd beloond met de heiligheid van deze stille feestdag”*. De Schrift zegt dan: *“Want zij hadden de eer van de mensen lief, meer dan de eer van God!”* Johannes 12:43

Het Paasfeest in de Christelijke Kerk

De eerste Christenen hielden het Pascha (Paasfeest) tegelijk met de Joden op de door God ingestelde tijd van de 14^e Nisan. Op die dag werd de dood van Christus herdacht en drie dagen later Zijn opstanding. Omdat zo steeds de vaste datum van het Pascha werd aangehouden, versprong de viering ervan telkens naar een andere dag van de week. Al in de tweede eeuw gingen Christenen uit de heidenen ertoe over om de dood en opstanding van Jezus op vrijdag en zondag te vieren. Dat de zondag hierbij weer een grote rol speelde mag duidelijk zijn.

Polycarpes versus Anicetes

Toen Polycarpes rond 150 AD Rome bezocht, was er een geschil tussen hem en Anicetus, de bisschop van Rome. Polycarpes hield vast aan het oude Christelijke gebruik om Pascha te vieren als gedachtenis aan het lijden en sterven van Jezus Christus. Anicetes deed dit niet. Deze strijd binnen de Kerk duurde voort totdat Constantijn aan het bewind kwam; die besloot dat het altijd op een zondag gevierd zou worden. Er is dan ook een steeds strakkere lijn te zien in de kerkelijke besluiten:

Concilie van Arles, AD 314: Pasen steeds op één dag en één tijd.

Concilie van Nicéa, AD 325: Pasen op de zondag na volle maan na 21 maart.

Concilie van Antiochië, AD 341: Ongehoorzamen worden met de ban bedreigd.

Maar nog lang daarna waren er Gemeenten die zich verzetten tegen deze voorschriften en zich aan de Bijbel hielden. Dat ook hier de vermenging weer

een rol speelde, blijkt wel heel sterk uit de Duitse en Engelse namen voor het Paasfeest, respectievelijk: Ostern en Easter. Deze namen komen van de Saksische godin van het lentelicht Ostara; dit is dezelfde als Astarte die in de Bijbel genoemd wordt.

Pascha versus Paasfeest

Vele gebruiken bij het Paasfeest zijn dan ook van heidense oorsprong. De godin Ostara was de verpersoonlijking van de morgenstond, van het Oosten en ook van de opening van het jaar in de lente. De vreugde en blijdschap over het opgaan van de zon en het ontwaken van de natuur uit haar doodslaap van de winter, werd omgezet in vreugde en blijdschap over de opstanding van de Zonne der gerechtigheid uit Zijn graf. Dat hierdoor Gods Gebod overtreden werd, was blijkbaar niet belangrijk.

Zoals bij het Ostarafeest om grote vuren gedanst werd, zo is er nog steeds de ‘folklore’ van paasvuren, paaskoeken en geverfde paaseieren. Vanwege deze onschrijftuurlijkheid in de feesten, waren mensen als Calvijn, Farel, Viret, Bucer en Knox er zeer fel tegen gekant. Zij voelden heel goed aan dat deze vermenging van de heilsfeiten met de heidense afgoderij, een gruwel voor God was. Zij, als echte protestanten, protesteerden tegen die ontheiliging van Gods naam...

Tot besluit nog iets van Polycrates. Hij vertelt dat de Apostelen Filippus en Johannes met Polycarpes, de bisschop van Smyrna, en Papirius en Melito, samen met hem en zeven familieleden, op de 14^e dag van de maand Nisan het Pascha vierden, overeenkomstig het Evangelie en de regel des geloofs!

Dwaalleraren

Dr. Adolf Zahn schrijft zeer verslagen te zijn wanneer hij overweegt hoe de Geest en het Woord Gods zich eeuwen lang hebben teruggetrokken, zodat de beste kerkvaders de grondwaarheden van het Evangelie niet meer gekend hebben. Hoe komt dit overeen met de Heilige Schrift, die ons voor de verleiding waarschuwt. Johannes schrijft dan ook: *“Kinderkens, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt, dat de antichrist komt, [zo] zijn ook nu vele antichristen geworden; waaruit wij kennen, dat het de laatste ure is”*, 1 Johannes 2:18.

De al eerder genoemde Justinus beschouwde de zondag van een heilig karakter. Hij gebruikte voor deze dag allerlei namen, zoals ‘dag van de zon’, ‘zondag’, de ‘achtste dag’, of ‘dag na de sabbat’. De eerste die de benaming ‘dag des Heeren’ gebruikte, was Tertullianus. Justinus is ook de eerste geweest, die de opstanding

van de Heere Jezus aan de eerste dag der week verbond. Dat was in het midden van de tweede eeuw. Aan het eind van die eeuw zegt Tertullianus: *“We houden de eerste dag der week omdat onze Heer op die dag uit de doden verrees.”* Een dergelijke uitdrukking is ook te lezen bij Mincius Felix (210) en bij Ciprianus (235). Naar alle waarschijnlijkheid namen de Christenen tot die tijd samen met de Joden de zevende dag waar als rustdag. De vroege zondagmorgen was slechts een ‘wijdingsure’, waarna ze aan de dagelijkse arbeid gingen.

Eusebius

Eusebius, Constantijns vriend, was de eerste die met de leer van de ‘verandering van rustdag’ kwam. In zijn verklaring op Psalm 92 zegt hij: *“Waarom, dewijl zij (de joden) Hem verwierpen, het Woord (Christus) door het Nieuwe Verbond het feest van de sabbat overgebracht en verplaatste naar het morgenlicht, en ons het symbool van de ware rust gaf, te weten de zaligmakende Dag des Heeren, de eerste des lichts op welke de Zaligmaker der wereld na al Zijn arbeid onder de mensen die overwinning behaalde over de dood, en de hemel binnenging, hebbende een werk volbracht, uitnemender dan de zesdaagse schepping.”*

Geen Bijbelteksten

Uitsluitend mensenwoorden en geen enkele Bijbeltekst! Omdat nooit eerder iemand over deze verplaatsing van de Sabbat gesproken had en hij ook geen voorgangers aanhaalt, zal hijzelf wel de uitvinder hiervan geweest zijn. Ook is uit zijn schrijven op te maken wie deze verandering bewerkstelligd hebben: *“ALLE dingen, welke ook, die op de Sabbat behoorden gedaan te worden, deze hebben WIJ overgebracht op de Dag des Heeren.”* WIJ, dat zijn dus Eusebius met zijn vriend Constantijn en iemand als Silvester, de zogenaamde opvolger van Petrus. En dan te bedenken dat het wordt voorgesteld alsof de Heere Jezus Zelf die verandering heeft ingesteld.

Dat echter de Sabbat in die tijd nog steeds gevierd werd, blijkt onder andere ook uit het schrijven van professor Stuart over de Oosterse Kerken in de periode van 312-364 na Christus: *“Het gebruik om Sabbat te vieren, werd volgehouden door Christenen die ijverden voor de eer van de Mozaïsche Wet.”*

Prynne, een verdediger van de zondag, schreef: *“De Sabbat werd gevierd door Christus, de Apostelen en de eerste Christenen, totdat het Concilie van Laodicéa in 364 de viering ervan geheel verbood. Dit concilie stelde in dat jaar voor het eerst de waarneming van de dag des Heeren vast en verbood de viering van de ‘Joodse’ Sabbat onder een ‘Anathema’ (vervloeking).”*

Dr. P. Heylyn, de hofprediker van koning Karel I van Engeland, aan wie door zijn vorst was opgedragen een verdediging van de zondag te schrijven, zegt van Chrysostomos dat hij het wettig achtte dat een man op de dag des Heeren zijn aardse bezigheden waarnam, nadat de bijeenkomst was afgelopen (Anno 360). We kunnen hieruit opmaken dat de Sabbat volgens Gods Wet gehouden werd, maar dat de volgende dag na de bijeenkomst gewoon weer gewerkt werd.

Kerkvaders: betrouwbaar?

Om te laten zien dat de geschriften der kerkvaders niet altijd even betrouwbaar zijn, een voorbeeld. In een brief van Ignatius (een discipel van Johannes) van 107 AD staat het volgende (wat hij geschreven zou moeten hebben): *“Laat u niet bedriegen, noch misleiden door ketterse gevoelens of nutteloze fabels, want indien wij nog leven volgens de Joodse wijze, dan belijden wij inderdaad geen genade ontvangen te hebben. Zo wij dan werkelijk afstand hebben gedaan van onze inzichten volgens de oude bedeling, en gekomen zijn tot de nieuwheid der hope op Jezus Christus, laat ons dan niet langer de Joodse Sabbat onderhouden, maar leven overeenkomstig de opstanding des Heeren, in Wiens opstanding uit de doden wij de verzekering bezitten onzer eigen opstanding.”*

Zelfs een tegenstander van de Sabbat als K. Domville gebruikt de volgende taal: *“Een ieder die op dit gebied thuis is, weet, dat de werken van Ignatius meer dan die van andere kerkvaders, bedorven en door invoeging veranderd zijn; en ook dat enige geschriften aan hem zijn toegeschreven, die geheel vals zijn.”*

Van de acht aan Ignatius toegeschreven brieven zijn er drie echt. In deze echte brieven wordt echter niets gezegd ten gunste van de zondagsviering. Calvijn zegt in de Institutie (deel I, Hoofdstuk 13, art. 29): *“Daar is niets zo schandelijk als zulke onnutte verzinsels, die op de naam van Ignatius uitgegeven zijn.”*

Samenvattend

1^e eeuw: De Sabbat is de rustdag voor de Christenen en Pascha (Pasen) wordt gehouden op de Bijbelse datum, 14 Nisan, als herdenking van het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus.

2^e eeuw: Overgang van veel Christenen naar de vrijdag ter gedachtenis aan het sterven van de Heere Jezus, en het Paasfeest op zondag als herinnering aan de Opstanding. Polycarpes hield echter in het jaar 150 nog vast aan de 14^e Nisan als de Paschadag.

3^e eeuw: Tertullianus spreekt over de zondag als de dag des Heeren.

4^e eeuw: Verplaatsing van de Sabbat van de 7^e dag naar de dag der zon; door Constantijn met Eusebius.

4. Reformatie

Als we dit alles zo lezen, dan wordt het steeds duidelijker hoe sterk het anti-christendom de Gemeente des Heeren door de eeuwen heen heeft beheerst, en nog beheerst. Laten we ons dan houden aan het Woord des Heeren, waarvan we weten dat het de Waarheid is. Wij kunnen niet genoeg het grote werk van God in de Reformatie van de 16^e eeuw waarderen. Ten koste van veel bloed der martelaren mochten we vrijkomen van de macht van de antichrist. Veel van het antichristelijke is toen uit de Kerk verwijderd, maar nog lang niet alles; ook de Sabbat is toen nog niet teruggekomen.

Nu de Heere ons echter weer een reformatie geeft om de overgebleven antichristelijke leringen in Zijn Gemeente uit te zuiveren, blijkt dat alle kerken en groepen vandaag net zo handelen als Rome toen. Met dit verschil dat Rome openlijk het werk van Gods Geest heeft vervloekt, terwijl nu geprobeerd wordt om het dood te zwijgen. Wij geloven echter dat de tijd nadert dat de Heere zal opstaan en door wereldschuddingen heen Zijn volk zal bevrijden uit de macht der Kerk om ze tot Zijn Israël te maken en naar Sion te brengen. Dat de terugkeer naar de Sabbat hierin van beslissende betekenis is leert ons Jesaja 56:6-7: “... *al wie de Sabbat houdt, dat hij dien niet ontheilige, en die aan Mijn Verbond vasthouden; die zal Ik ook brengen tot Mijn heiligen berg*”. Want op de berg Sion zal ontkoming zijn, ontkoming aan het oordeel over Babylon. In die weg zullen we mogen en kunnen delen in het heil over Israël.

Roemt nu met nieuwe lofgezangen,
de nieuwe blijken van Zijn gunst!
Het speeltuig moet die toon vervangen,
heft vrolijk aan, wijdt Hem uw kunst.
Alles moet Hem eren,
want het woord des Heeren,
't richtsnoer Zijner daân,
is volmaakt rechtvaardig,
al onz' achting waardig:
eeuwig zal 't bestaan!

Psalm 33:2 berijmd

F. van der Velden

Andere uitgaven

Boeken

- A Naar een nieuwe bedeling of Gods Woord over de toekomst - H.J. Verwoerd.
132 blz. geb. €7,50
- B Vliedt uit het Noorderland! - H.J. Verwoerd.
Tekst-voor-tekst-verklaring van het boek Openbaring.
600 blz. geb. €25,00

Brochures

Profetisch Woord Serie - H.J. Verwoerd (tenzij anders vermeld).

Een schriftelijke weergave van veertig gehouden lezingen.

± 10 - 20 blz. geniet gratis

- 1 Artikel 37 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis onder de loep van de Schrift.
- 2 Israël - Gemeente: een Eenheid.
- 3 De twaalf stammen Israëls herenigd.
- 4 De komst en de wederkomst van de Heilige Geest - J.C. de Jong.
- 5 Geen reiniging vóór, dan reiniging dóór het vuur.
- 6 Verwachtende en haastende..... (2 Petrus 3:12).
- 7 De Messias en Zijn vrederijk.
- 8 De wortels en de takken van de antichrist.
- 9 Deze is de antichrist.
- 10 De Sabbat is gemaakt om de mens.
- 11 De kracht en de toekomst van onze Heere Jezus Christus.
- 12 Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet!
- 13 De opstanding der doden in het Duizendjarig Rijk.
- 14 Bijtijds ontvlieden en geschreven ten leven te Jeruzalem.
- 15 Ziet toe, dat u niemand verleide.
- 16 De Geest der Waarheid is ook de Geest der Toekomst (Johannes 16:13-14).
- 17 Wat is de breuk van Sion, en wie zal er in de bres staan?
- 18 Wat wij geloven en belijden aangaande de toekomst van onze Heere Jezus Christus.
- 19 Kerkelijk Nederland sluit zich toe, evenals Jericho.
- 20 De toekomst in het licht van het Verbond Gods.
- 21 Op, op, vliedt toch uit het Noorderland, spreekt de HEERE!
- 22 Gedenkt aan de vrouw van Lot (Lukas 17:32).
- 23 De nieuwe hemel en aarde naar Zijn belofte.

- 24 Wat de Heere Jezus gezegd heeft over de hel.
- 25 Jeruzalem in verhouding tot Harmagéddon.
- 26 Het Nieuwe Verbond met het Huis van Israël en het Huis van Juda.
- 27 Babylons val / Achtergrond en doel van de reis naar Rome - H.J. Verwoerd / ds. J. den Admirant.
- 28 Het radicale en bijzondere van Jezus' boodschap voor onze tijd.
- 29 Het Heilig Avondmaal in het licht van de toekomst.
- 30 Het oordeel ontvlieden en de zegen beërven.
- 31 De enige toekomst voor de jeugd.
- 32 De hoer op het beest, totdat...
- 33 Mag Jezus in Zijn Gemeente ook nog iets zeggen?
- 34 Hoe en wanneer wordt de Gemeente weer één met Israël? / De zekerheid en het geheim van Israëls overwinning - H.J. Verwoerd / ds. J. den Admirant
- 35 Het Hogepriesterschap van Jezus op aarde ontkracht / Het Koningschap van Jezus op aarde geloofend - ds. J. den Admirant / H.J. Verwoerd.
- 36 Een boodschap van de Eeuwige God aan het Joodse volk.
- 37 Een boodschap van de HEERE God aan ons hier in het westen!
- 38 De Sabbat: hèt teken voor de Dag des Heeren.
- 39 Waarom en hoe houden we de zevende dag als Sabbat?
- 40 Wie zal de HEERE brengen tot Zijn heilige berg?

Bijbelbesprekingen - H.J. Verwoerd.

Tekst-voor-tekst-verklaring van de apostolische brieven.

- Hebreëen.
8-delig 324 blz. geniet € 8,00
- Jakobus.
3-delig 104 blz. geniet € 3,00
- Petrus.
5-delig 188 blz. geniet € 5,00
- Johannes.
5-delig 170 blz. geniet € 5,00
- Judas.
40 blz. geniet € 1,00

Diversen - H.J. Verwoerd (tenzij anders vermeld).

± 20 - 60 blz. geniet gratis

- C Alarmkreet aan de Kerk van Nederland.
Algemene oproep tot een nieuw belijden inzake de toekomst.
- D Het Verbond Gods.
Verbondsbekouwing in verband met de toekomst.
- E De straf over de goddelozen.
Deze leer naar oorsprong en einde geheel uit de Schrift opgebouwd.

- F Bloemlezing uit de geschriften van ds. H.O. Roscam Abbing.
Ds. Roscam Abbing was van 1915-1939 Ned. Herv. predikant te Arnhem.
Wat hij gezegd heeft in verband met de toekomst.
- G De leer van de 'opname der Gemeente' in Bijbels licht.
- H De antichrist en de vele antichristen weerstreven het Rijk van Christus.
- J Enkele gedachten over het Verbond - J.C. de Jong.
- HP Een nabeschouwing over Hemelvaart en Pinksteren.
- K Kort verslag van mijn roeping.
- M De profetische boodschap van de Romeinenbrief / De profetische stemmen in de Ned.
Herv. (Geref.) Kerk na 1816 - ds. J. den Admirant / H.J. Verwoerd.
- N Het noodzakelijke onderscheid tussen mannen en vrouwen.
- O Jeruzalem: verleden, heden en toekomst - W.J. Verwoerd / H.J. Verwoerd.
- P Het weer verenigd worden van Juda en Israël.
- Q Gods Verbond met het Huis van Oranje.
- R Van Sabbat naar zondag - F. van der Velden

Foundation Aliyah
 Postbus 2
 6100 AA Echt
 Telefoon: 06 - 13 70 2806
 Website: www.aliyah.nl
 E-mail: info@aliyah.nl
 Rekening: Postbank 79 48 217
 ABN-AMRO 45 76 45 342

